

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12Co/309/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6415201451
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 08. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Gandžala, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6415201451.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľky O. I., nar. XX. XX. XXXX, bytom V. č. XXX, XXX XX V. X., právne zastúpenej - Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár s. r. o., so sídlom Kuzmányho 29, 040 01 Košice, IČO: 47 234 466, proti odporcovi PRO CIVITAS, s. r. o., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 45 869 464, právne zastúpenému JUDr. Veronikou Kublikovou, PhD., advokátkou, so sídlom Martinčekova 13, 821 01 Bratislava, IČO: 42 174 716, korešpondenčná adresa: Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, na základe odvolania odporcu proti uzneseniu Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 10C/61/2015-16 zo dňa 16. 04. 2015, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu potvrdzuje.

odôvodnenie:

Okresný súd Žiar nad Hronom (ďalej len „okresný súd“ resp. „prvostupňový súd“) uznesením zo dňa 16. 04. 2015 nariadil predbežné opatrenie, ktorým odporcovi uložil povinnosť zdržať sa výkonu práva na zrážky zo mzdy navrhovateľky vyplývajúceho z Dohody o zrážkach zo mzdy uzavretej medzi navrhovateľkou a poskytovateľom úveru dňa 25. 02. 2009 (prvý výrok). Platiteľovi mzdy navrhovateľky - B. U. L. n. o., P. O. XX, XXX XX B., IČO: XX XXX XXX zakázal vykonávať zrážky zo mzdy navrhovateľky v prospech odporcu na základe Dohody o zrážkach zo mzdy uzavretej medzi navrhovateľkou a poskytovateľom úveru dňa 25. 02. 2009 (druhý výrok). Zároveň navrhovateľke určil povinnosť, aby v lehote 30 dní odo dňa doručenia uznesenia podala návrh vo veci samej o určenie neplatnosti dohodách o zrážkach zo mzdy uzavretej medzi navrhovateľkou a poskytovateľom úveru dňa 25. 02. 2009 (tretí výrok).

V odôvodnení rozhodnutia okresný súd konštatoval, že navrhovateľka v návrhu na nariadenia predmetného predbežného opatrenia uviedla, že „uzavrela s poskytovateľom úveru dňa 25. 02. 2009 zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXXXX. Uzavretím úverovej zmluvy navrhovateľka tiež pristúpila k dohode o zrážkach zo mzdy v zmysle ustanovenia čl. 3 bod 5 úverovej zmluvy. V zmysle tejto dohody bol poskytovateľ úveru oprávnený sám určiť výšku dlžnej sumy a túto predložiť platiteľovi mzdy navrhovateľky. Na základe žiadosti odporcu zamestnávateľ navrhovateľky vykonal ku dňu 14. 01. 2015 mesačné zrážky v sume 1 100,- Eur. Navrhovateľka trvá na nariadení predbežného opatrenia poukazujúc na fakt, že zamestnávateľ nie je povinný a neskúma platnosť dohody o zrážkach zo mzdy a už vôbec neskúma samotnú zmluvu, na základe ktorej došlo k zabezpečeniu predmetného záväzku. Navrhovateľka preto bez písomného súdneho príkazu pravidelné mesačné zrážky zo mzdy nezastaví. Podľa navrhovateľky iný inštitút, ako predbežné opatrenie v tomto prípade nepomôže. Podľa názoru navrhovateľky na základe realizovaných zrážok zo mzdy môže odporca každomesačne disponovať značnou časťou príjmu navrhovateľky, čo spôsobuje výrazné obmedzenie navrhovateľky v zabezpečovaní základných potrieb rodiny a spôsobuje jej značné finančné problémy.“

Nariadenie predbežného opatrenia odôvodnil okresný súd strohým konštatovaním, že „na základe vykonaného dokazovania, a to oboznámením sa so spisovým materiálom - návrhom na nariadenie predbežného opatrenia zo dňa 07.01. 2015, zmluvou o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 25.

02. 2009, ako aj s ďalšími dôkazmi založenými v spise, sa stotožnil so skutkovými a právnymi dôvodmi podaného návrhu na nariadenie predbežného opatrenia a návrhu v celom rozsahu vyhovel.“ V závere odôvodnenia uviedol, že „uložil navrhovateľke povinnosť podať v zmysle § 76 ods. 1 O. s. p. návrh vo veci samej, ktorým sa bude domáhať určenia neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy uzavretej medzi navrhovateľkou a poskytovateľom úveru dňa 25. 02. 2009.“

Proti uvedenému uzneseniu podal odporca (prostredníctvom právnej zástupkyne) v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom žiadal, aby odvolací súd uznesenie okresného súdu „zrušil“ a návrh navrhovateľky zamietol (z čoho možno vyvodiť, že žiadal, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zmenil a návrh navrhovateľky na nariadenie predbežného opatrenia zamietol - poznámka odvolacieho súdu) eventuálne, aby uznesenie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení odvolania uviedol, že okresný súd nielenže nijako nezdôvodnil, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ako na základe týchto skutočností dospel k záveru, že navrhovateľka osvedčila bezprostredne hroziacu ujmu, ktorá jej má byť spôsobená, ale súd nariadil predbežné opatrenie týkajúce sa prvých dvoch výrokových častí bez uvedenia časovej pôsobnosti, počas ktorých má byť poskytnutá ochrana nariadením predbežného opatrenia. Podľa jeho názoru, rozhodnutie okresného súdu je nepreskúmateľné, máťúce, neodôvodnené a arbitrárne. Konštatoval, že zo strany navrhovateľky neboli nijakým spôsobom naplnené ani len základné predpoklady pre vydanie predbežného opatrenia. Súd nijako nezdôvodnil, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ako na základe týchto skutočností dospel k záveru, že navrhovateľka osvedčila bezprostredne hroziacu ujmu. Súd rovnako nijakým spôsobom nevyhodnotil existenciu tejto bezprostredne hroziacej ujmy, ktorá jej má byť spôsobená. Odporca ďalej namietal „nedostatok procesnej podmienky - nedostatok pasívnej vecnej legitímácie na strane odporcu“, pretože má za to, že „spolu s pôvodným veriteľom tvoria nerozlučné procesné spoločenstvo, nakoľko túto podmienku používa v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi“. V tejto súvislosti poukázal na ustanovenie § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka. Okrem toho vzniesol „námietku nedostatku právomoci súdu tento spor prejednávať“. Odôvodnil to tým, že navrhovateľka sa s jeho právnym predchodcom dohodla, že „všetky spory, ktoré vzniknú za tejto zmluvy, vrátane sporov o jej vznik, úplatnosť a výklad, budú rozhodované pred Stálym rozhodcovským súdom, zriadením pri ROZHODCOVSKÁ, ARBITRÁŽNA a MEDIÁČNÁ, a. s.“ V súvislosti s touto odvolacou námietkou poukázal na to, že platnosť rozhodcovskej doložky nebola navrhovateľkou namietaná a ani spochybnená, a jej tvrdenia o plánovaných právnych krokoch do budúcnosti sú v danom spore právne irelevantné a pre rozhodnutie súdu nepodstatné. Okrem toho odporca v odvolaní namietal, že návrh navrhovateľky na nariadenie predbežného opatrenia nemal zákonom predpísané náležitosti. Konkrétne, „z návrhu musí byť zrejmé, čoho sa mieni navrhovateľ domáhať návrhom vo veci samej.“ Okrem toho, „v návrhu absentuje uvedenie podmienok dôvodnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana. Samotná skutočnosť, že navrhovateľka je spotrebiteľ, nespĺňa túto podmienku.“

Navrhovateľka (prostredníctvom právneho zástupcu) vo vyjadrení k odvolaniu odporcu žiadala uznesenie okresného súdu potvrdiť. V súvislosti s argumentom odporcu uvedeným v odvolaní, že medzi ňou a právnym predchodcom odporcu došlo k platne dohodnutej rozhodcovskej doložke uviedla, že s uvedeným tvrdením nesúhlasí. V tejto súvislosti uviedla, že v dôsledku predmetnej rozhodcovskej doložky došlo k jednoznačnému zhoršeniu jej postavenia ako spotrebiteľa, „nakoľko absenciou tejto doložky, by bol veriteľ povinný uplatniť svoj nárok súdnou cestou na miestne príslušnom súde v obvode podľa bydliska občana (...). Pre každého spotrebiteľa je neporovnateľne výhodnejšie a hospodárnejšie zúčastniť sa súdneho konania vedeného na súde v obvode jeho bydliska, než konania pred rozhodcovským súdom vzdialeným stovky kilometrov od jeho bydliska.“ Ďalej v tejto súvislosti uviedla, že „o zjavnú nerovnováhu medzi podnikateľom a spotrebiteľom (§ 53 ods. 1 OZ) ide aj z dôvodu, že oprávnený si priamo a autoritatívne v predformulovaných zmluvných podmienkach, prostredníctvom rozhodcovskej doložky, určil pre prípad vzniku sporu príslušnosť rozhodcovského súdu. Spotrebiteľ na rozdiel od podnikateľa nemohol nijako ovplyvniť výber rozhodcovského súdu, ani výber osoby rozhodcu. Táto zmluva predstavuje ukážkový príklad zmluvnej nevyváženosti a podstatne výhodnejšieho zmluvného postavenia podnikateľa voči slabšej strane - spotrebiteľovi. Úverovú zmluvu ani všeobecné podmienky nemohol spotrebiteľ ovplyvniť (nijako zmeniť, upraviť) nakoľko bola vopred predformulovaná a v takomto znení predložená spotrebiteľovi.“ Poukázala na to, že z judikatúry vyplýva, že „adhézne zmluvy obsahujúce rozhodcovskú doložku vypracované podnikateľom a predložené spotrebiteľovi bez možnosti akejkoľvek zmeny alebo úpravy sa považujú za neprijateľné podmienky. Uvedené platí bez ohľadu na to, či je rozhodcovská doložka dohodnutá alternatívne alebo výlučne (...).“ Navrhovateľka nesúhlasila ani s tvrdením odporcu uvedeným v odvolaní, že na nariadenie

predbežného opatrenia neboli splnené zákonné predpoklady. V tejto súvislosti uviedla, že základnými predpokladmi pre nariadenie predbežného opatrenia je osvedčenie jeho potrebnosti, naliehavosti a primeranosti. Tieto predpoklady spočívajú v tom, že už samotné zabezpečenie jej záväzku ako dlžníka vopred podpísanou dohodou o zrážkach zo mzdy bez vyplnenia dlžnej sumy a určenia presných pravidiel pre jej určenie, predstavuje neprimeranú a neprijateľnú požiadavku poskytovateľa úveru. Týmto, na základe neobmedzenej vôle môže odporca vymáhať od nej dlh, ktorý neexistuje. Bez akéhokoľvek obmedzenia ju tak stavia do pozície, kedy stráca právo disponovať so svojim príjmom, ako s vlastným majetkom, a to bez právneho základu. Na základe dohody o zrážkach zo mzdy sa tak môže odporca každomesačne bezdôvodne obohacovať na jej úkor, čo podľa nej „predstavuje naliehavý právny záujem na nariadenie predbežného opatrenia.“ Svojím návrhom sa teda domáha toho, že „odporca nemá právo na zrážky z jej mzdy nielen kvôli tomu, že ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku, ale hlavne kvôli tomu, že jej dlh je v plnom rozsahu uhradený.“ Preto sa domnieva, že predmetná Dohoda o zrážkach zo mzdy je neplatná a odporca nemá právo zasahovať do jej majetku prostredníctvom realizácie zrážok zo mzdy.

Na základe podaného odvolania krajský súd ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 zák. č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších právnych predpisov - ďalej len „O. s. p.“), vec prejednal v medziach daných odvolaním, v rozsahu určenom ustanovením § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia ústneho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a uznesenie okresného súdu, ktorým nariadil navrhovateľkou navrhované predbežné opatrenie podľa ustanovenia § 219 ods. 1, 2 O. s. p. ako vecne správne potvrdil.

Z obsahu spisu vyplýva, že v tomto prípade sa jedná o predbežné opatrenie, ktorého nariadenia sa navrhovateľka domáhala pred začatím konania vo veci samej, pričom v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia uviedla (v súlade s ustanovením § 75 ods. 2 O. s. p.) aj čoho sa mieni domáhať návrhom vo veci samej (neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy uzavretej medzi ňou a poskytovateľom úveru dňa 25. 02. 2009).

Predbežným opatrením môže súd nariadiť účastníkovi najmä, aby nenakladal s určitými vecami alebo právami, niečo vykonal, niečo sa zdržal, alebo niečo znášal (§ 76 ods. 1 písm. e/, f/ O. s. p.).

Predbežným opatrením možno nariadiť povinnosť niekomu inému než účastníkovi len vtedy, ak to možno od neho spravodlivo žiadať (§ 76 ods. 2 O. s. p.).

Zo zákonnej úpravy predbežného opatrenia vo všeobecnosti vyplýva, že sa jedná o inštitút, ktorého základnou funkciou je dočasne upraviť pomery účastníkov, pričom nárok (prípadne právo) ktorému sa má poskytnúť dočasná ochrana formou predbežného opatrenia nemusí byť nepochybne preukázaný, musí však byť osvedčený. Miera osvedčenia sa riadi vždy konkrétnou situáciou. Zo zákonnej úpravy predbežného opatrenia je tiež zrejmé, že súd pri rozhodovaní o ňom nezisťuje všetky skutočnosti, ktoré by musel zisťovať v prípade konečného rozhodnutia vo veci samej. Súd sa obmedzí len na osvedčenie najzákladnejších skutočností z ktorých možno vyvodiť dôvodnosť a nutnosť dočasnej úpravy pomerov, pričom tieto musia byť takého charakteru, že ak by k dočasnej úprave pomerov nedošlo, mohlo by dôjsť k nezvratiteľnému následku, alebo k stavu, ktorý by bol zvrátený len s neprimeraným úsilím a nákladmi, resp. s veľkými obtiažami.

Pri rozhodovaní o nariadení predbežného opatrenia je súd viazaný návrhom účastníka, pričom by však mal starostlivo zvážiť najmä rozsah navrhovaných obmedzení. Povinnosť zdržať sa disponovania s vecami alebo subjektívnymi právami (oprávneniami) uloží vždy len takým spôsobom, aby neprimerane nenarušil hospodárske funkcie účastníka, voči ktorému predbežné opatrenie smeruje. Nariadenie predbežného opatrenia je spravidla spojené so zásahom do vlastníckeho práva, pričom podľa článku 20 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky je možné vlastnícke právo obmedziť iba v nevyhnutnej miere. Nariadenie predbežného opatrenia môže byť aj zásahom do práva podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť (článok 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Z týchto dôvodov je vždy potrebné posúdiť, či uložením navrhovaných obmedzení nedochádza k zásahu do uvedených základných práv nad nevyhnutnú mieru a či uloženie obmedzení sleduje legitímny cieľ(účel).

V prejednávanej veci odvolací súd v prvom rade skúmal dôvodnosť (skutkový a právny základ) predmetného návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. Z obsahu spisu je nesporné, že účelom

návrhu navrhovateľky na nariadenie predbežného opatrenia bolo dočasne zamedziť realizácii zrážok z jej mzdy, ktoré vykonáva jej zamestnávateľ (platiteľ mzdy) B. U. L. n. o., P. O. XX, XXX XX B., IČO: XX XXX XXX, na základe predmetnej Dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa 25. 02. 2009. Tento účel vyplýva z jej dôvodnej obavy, aby v dôsledku ďalšej realizácie zrážok z jej mzdy nedošlo jednak k zhoršeniu jej faktického postavenia (k realizácii vykonávaných zrážok, ktoré sa môžu v konaní vo veci samej ukázať ako nedôvodné, resp. právne neopodstatnené, čo by na jej strane spôsobilo finančnú ujmu), ale i zhoršeniu jej právneho postavenia v konaní vo veci samej, kde sa mieni domáhať určenia neplatnosti predmetnej dohody o zrážkach zo mzdy. V aktuálnej dobe neprináleží odvolaciemu súdu posudzovať, do akej miery môže byť navrhovateľka v konaní vo veci samej úspešná. Ak však v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia spochybňuje nie len predmetnú dohodu o zrážkach zo mzdy, ale i výšku samotného hlavného záväzku, ktorý má táto dohoda o zrážkach zo mzdy zabezpečovať, potom podľa názoru odvolacieho súdu je dôvodné návrhu navrhovateľky na nariadenie predbežného opatrenia vyhovieť a do doby, pokiaľ v konaní vo veci samej nebude právoplatne vyriešená otázka platnosti namietanej dohody o zrážkach zo mzdy (prípadne i výška hlavného záväzku), dočasne upraviť pomeru účastníkov konania. V opačnom prípade by navrhovateľke (ktorá má postavenie spotrebiteľa, teda slabšieho subjektu právneho vzťahu) mohla vzniknúť majetková ujma (škoda), ktorá by z hľadiska ochrany jej subjektívnych práv mala na ňu omnoho väčší dopad, v porovnaní s dopadom na odporcu (ako silnejšej strany právneho vzťahu) v prípade dočasného pozastavenia zrážok zo mzdy.

Z uvedených dôvodov preto možno konštatovať, že v danej veci existuje skutkový i právny dôvod na nariadenie predmetného predbežného opatrenia a preto odvolací súd odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu o nariadení predbežného opatrenia ako vecne správne potvrdil.

Nariadený rozsah predbežného opatrenia je primeraný vyššie uvedenému sledovanému legitímnemu účelu. Nariadením tohto predbežného opatrenia nevznikne odporcovi žiadna zásadná, eventuálne nezvratná ujma a žiadna ujma nevznikne ani tretej osobe - zamestnávateľovi navrhovateľky. Ide o dočasnú úpravu pomerov, ktorá bude trvať do právoplatného skončenia konania vo veci samej o určenie neplatnosti predmetnej dohody o zrážkach zo mzdy (§ 77 ods. 1 písm. b/, c/ O. s. p.).

Záverom odvolací súd v súvislosti s argumentmi odporcu uvedenými v odvolaní uvádza, že konanie vo veci samej (o určenie neplatnosti predmetnej dohody o zrážkach zo mzdy) má charakter konania podľa ustanovenia § 80 písm. c/ O. s. p., avšak toto konanie o nariadenie predbežného opatrenia, v ktorom bola odporcovi uložená povinnosť dočasne sa zdržať výkonu práva na zrážky zo mzdy navrhovateľky a platiteľovi mzdy navrhovateľky uložená povinnosť dočasne nevykonávať zrážky z jej mzdy, nemá takýto charakter, a preto sa v tomto prípade nevyžaduje preukázanie naliehavého právneho záujmu na požadovanom predbežnom opatrení. Vzhľadom na vyššie uvedený predmet predbežného opatrenia neobstojí ani ďalší argument odporcu uvedený v odvolaní, že na jeho strane je „nedostatok pasívnej vecnej legitímácie“, pretože v tomto konaní (o nariadenie predbežného opatrenia) sa nerieši (ne)platnosť akejkoľvek zmluvnej podmienky spotrebiteľskej zmluvy.

Predbežné opatrenie patrí k zabezpečovacím inštitútom civilného procesu, ktoré predpokladajú ďalší procesný postup, preto sa o náhrade trov konania spojených s týmto konaním rozhoduje až v rámci rozhodnutia vo veci samej, čo vyplýva aj z výkladu ustanovenia § 145 O. s. p. Z uvedeného dôvodu nebolo o trovách tohto odvolacieho konania rozhodnuté.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.